

Försäkringskassans författningssamling

ISSN 1652-8735

FKFS YYYY:N

Försäkringskassans föreskrifter om ändring i Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1977:27) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m.;

Utkom från trycket
den dd mmm 20yy

UTKAST

beslutade den .

Försäkringskassan föreskriver med stöd av 4 § förordningen (1975:1175) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m. och 29 § förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd att 1 och 4 §§ Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1977:27) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m. ska ha följande lydelse.

1 §¹ Läkarutlåtande om hälsotillstånd ersätts med högst 3 200 kr exklusive mervärdesskatt.

Läkarutlåtandet ska innehålla en utförlig beskrivning av bl.a. status, prognos, utförda undersökningar, socialmedicinska utredningar och av hur sjukdomen påverkar arbetsförmågan.

4 §² Vad som i dessa föreskrifter sägs om läkarutlåtanden m.m. gäller för läkarutlåtanden enligt socialförsäkringsbalken i ärenden rörande sjukpenning, rehabiliteringsersättning, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetsskada, statligt personskadeskydd och krigskadersättning till sjömän.

Föreskrifterna ska även tillämpas när det enligt särskilda övergångsbestämmelser är aktuellt att tillämpa någon av de upphävda författningarna lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd, lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller militärsättningslagen (1950:261).

---

1. Denna författning träder i kraft den 1 september 2022.

¹ Senaste lydelse FKFS 2008:2. Ändringen innebär bl.a. att tredje och fjärde styckena tas bort.

² Senaste lydelse FKFS 2008:2.

RFFS XXXX:YY

2. I fråga om läkarutlåtande som grundar sig på ett läkarbesök eller en konsultation som har ägt rum före ikraftträdandet tillämpas 1 § i sin äldre lydelse.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

NILS ÖBERG

Marie Axelsson Föredraganden 2 Föredraganden 3

UTKAST

UTKAST

Konsekvensutredning med anledning av ändring i Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1977:27) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m.

1. Problemet och förslag på lösning

Läkarutlåtanden som utfärdas av privatpraktiserande läkare ersätts idag med 2 200 kronor av Försäkringskassan. Beloppet är oförändrat sedan 2008 och regleras i Riksförsäkringsverkets föreskrifter (1977:27) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m.

Det rör sig om läkarutlåtanden som behövs t.ex. när den försäkrade ansöker om sjuk- eller aktivitetsersättning. Sveriges läkarförbund har initierat en ändring i föreskrifterna genom att påpeka att ersättningen är för låg.

Försäkringskassan delar uppfattningen att ersättningsbeloppet behöver justeras med anledning av att kostnadsläget har förändrats sedan 2008 när beloppet senast fastställdes. För att höja ersättningen för läkarutlåtanden krävs att bestämmelsen i 1 § i föreskrifterna ändras. Det föreslås att ersättningsbeloppet höjs till 3 200 kronor.

Mot bakgrund av bl.a. ändrad lagstiftning har det även gjorts en allmän översyn av föreskrifterna. Förslaget innebär därför även följande ändringar.

- Bestämmelse om särskilda läkarutlåtanden tas bort, eftersom någon lagbestämmelse om särskilda läkarutlåtanden inte längre finns. Utredningsformen har ersatts 2019 med aktivitetsförmågeutredning enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar.
- Det föreskrivs uttryckligen att föreskrifterna avser ersättning för vissa förmåner i socialförsäkringsbalken (SFB).
- Det förtydligas att ersättningsbeloppet inte inkluderar mervärdeskatt.

2. Försäkringskassans bemyndigande

En ändring av föreskrifterna förutsätter att Försäkringskassan har ett bemyndigande från regeringen att ändra föreskrifterna. De aktuella föreskrifterna är utfärdade av Riksförsäkringsverket efter bemyndigande av regeringen dels i förordning (1975:1157) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m., dels i förordning (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd.¹ Försäkringskassan bedömer att myndigheten har ett bemyndigande att ändra föreskrifterna.

¹ Enligt 4 § förordning (1975:1157) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m. gäller att Försäkringskassan får meddela föreskrifter om ersättning för läkarutlåtanden som ombesörjs av annan än sjukvårdshuvudman. Enligt 29

3. Närmare om ändringarnas innehåll

Ändringen av 1 §

Ändringen innebär att ersättningsnivån om 2 200 kronor höjs till 3 200 kronor.

När beloppet 2 200 kr fastställdes utgick myndigheten ifrån den läkarvårdsersättning som regeringen fastställt i förordning (1994:1121) om läkarvårdsersättning (den så kallade nationella taxan). Det ansågs rimligt att ersättningen för att utfärda läkarutlåtanden överensstämde med övriga ersättningar till en privat läkarmottagning så att man uppnådde en neutralitet mellan ersättningsformerna.²

Sveriges läkarförbund har gett förslag till uppräkningsnivå från 2008 års nivå med LPI (Löne- och prisförändring för regioner). Det nya beloppet skulle bli 3 036 kronor (gäller 2021). Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i stället föreslagit en indexering från 2008 års nivå med VPI (Vårdprisindex).

Försäkringskassan har emellertid bedömt det mest lämpligt att även fortsättningsvis utgå från den nationella taxan, när det gäller att bestämma ett högre belopp i ersättning för läkarutlåtandena. Det är rimligt och mer förutsägbart att i likhet med det nuvarande beloppet utgå ifrån den ersättning som den privatpraktiserande läkaren normalt får enligt nationella taxan för undersökning och behandling. Det nya beloppet vilar då på samma grund som tidigare belopp.

Hur har Försäkringskassan beräknat det föreslagna beloppet?

År 2008 var normalarvodet enligt förordningen om läkarvårdsersättning 660 kr för 25 minuter när det gällde allmänpraktiserande läkare. Enligt föreskrifterna är ersättningen 2 200 kr för ett läkarutlåtande. Det betyder att föreskrifterna utgått från att patientbesök och utfärdande av läkarutlåtande tar ungefär 83 minuter.³

Från och med januari 2022 är normalarvodet enligt förordningen för allmänpraktiserande läkare 900 kronor för 25 minuter.⁴ Det betyder att ersättningen för 83 minuter skulle vara omkring 3 000 kr.⁵ Läkarutlåtandet ska emellertid utfärdas på en särskild blankett som idag är mer omfattande än 2008. Tidsåtgången beräknas därför till 90 minuter, vilket ger en ersättning om 3 240 kronor.⁶ Beloppet avrundas nedåt till närmaste hundratal, vilket ger det föreslagna beloppet 3 200 kronor.

---

§ förordning (1977:284) om arbetsskadeförsäkring får Försäkringskassan i fråga om arbetsskadeförsäkring, statligt personskadeskydd och krigsskadeersättning till sjömän meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighet enligt 110 kap. 13 § andra stycket socialförsäkringsbalken, samt ytterligare föreskrifter för verkställighet av socialförsäkringsbalken.

² Försäkringskassans ärende dnr 107123/2005

³ 660 kr./25 minuter=26,40 kr per minut, 2 200 kr./26,40=83,33 minuter

⁴ 5 § förordning (1994:1121) om läkarvårdsersättning

⁵ 900 kr./25 minuter=36 kr per minut, 36 kr x 83 minuter=2 988 kronor

⁶ 36 kr x 90 minuter= 3 240 kronor

Övrigt

Den förhöjda ersättningen avser i likhet med tidigare belopp ersättning för ett komplett läkarutlåtande. Det betyder att i beloppet ingår ersättning för de eventuella kompletteringar som krävs av läkaren om något i utlåtandet är oklart.

Nuvarande lydelse uppfattas som otydlig gällande frågan om ersättning för mervärdeskatt ingår i det fastställda beloppet eller inte. Försäkringskassans anser att beloppet inte inkluderar mervärdeskatt, utan det ska läggas till det fastställda beloppet, när läkaren begär det. Förtydligande skrivning om detta har lagts till i den föreslagna ändringen.

Eftersom särskilt läkarutlåtande har tagits bort och ersatts med aktivitetsförmågeutredning, tas även skrivningarna i föreskriften om dessa bort. Kostnader för sådana utredningar ersätts inte med stöd av dessa föreskrifter utan med stöd av andra bestämmelser.

Ändringen av 4 §

Enligt nuvarande lydelse gäller föreskrifterna ersättning för läkarutlåtanden enligt lagar som numera är upphävda. Enligt den tidigare nämnda bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken gäller bl.a. att om det i lag eller annan författning finns en hänvisning till en bestämmelse i någon av de upphävda författningarna som motsvaras av en bestämmelse i SFB, ska hänvisningen i stället avse den nya bestämmelsen. Mot denna bakgrund tolkas föreskrifterna gälla läkarutlåtanden om bl.a. sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning som regleras i SFB. Det är en rimlig tolkning bl.a. mot bakgrund av att Försäkringskassans bemyndigande i förordningarna motsvaras av 110 kap. 14 § och 110 kap. 30 § SFB, dvs. bemyndigandet är generellt utformat och gäller de läkarutlåtanden som kan bli aktuella enligt dessa bestämmelser i SFB.

Försäkringskassans tolkning av föreskrifterna bör kodifieras så att det tydligt framgår att ersättningen gäller läkarutlåtanden enligt SFB. I den mån de numera upphävda lagarna blir aktuella att tillämpa på grund av särskilda övergångsbestämmelser bör föreskrifterna även gälla dem, på samma sätt som tidigare.

4. Alternativa lösningar

En höjning av ersättningen, som är reglerad i föreskrifterna, kan inte ske på annat sätt än genom en ändring av föreskrifterna. Däremot kan ändringen utformas på olika sätt. Den nuvarande lydelsen bestämmer ersättningen till ett fast belopp. Ett alternativ skulle vara att föreskriva att det fasta beloppet årligen räknas upp med hjälp av ett index. Fördelen med en sådan lösning är att ersättningen automatiskt följer kostnadsutvecklingen. Nackdelen är att det är svårt att veta vilket index som är mest lämpat att använda. Vidare innebär en årlig indexering att kostnaderna för läkarutlåtanden blir svårare att överblicka. Det skulle vara svårt för Försäkringskassan att bedöma om kostnadsökningarna ryms inom det som myndigheten kan föreskriva utan att regeringens medgivande till föreskrifterna behövs (se förordning [2014:570]

om regeringens medgivande till beslut om vissa föreskrifter⁷). Sammantaget bedöms det inte lämpligt att ersätta det fasta beloppet med en bestämmelse om att beloppet årligen räknas upp med hjälp av ett särskilt index.

5. Vilka berörs av regleringen?

Den föreslagna ändringen, som innebär att ersättningsbeloppet höjs, berör läkare som inte är anställda av regionerna. Det kan således vara

- läkare på privat vårdenhet som har samverkansavtal och får ersättning enligt nationella taxan (de får inte ersättning för att utfärda utlåtande, endast patientbesöket), eller
- privata läkare som står utanför offentlig finansiering.

Därutöver berörs de försäkrade som anlitar dessa läkare.

Försäkringskassan bedömer att ändringarna inte påverkar företags villkor eller administrativa börda negativt. Tvärtom innebär den att privatpraktiserande läkare får en bättre kompensation för att utfärda läkarutlåtanden.

6. Konsekvenser

Höjningen av ersättningsnivån innebär en ökad kostnad för Försäkringskassan och för staten. Antalet ersatta läkarutlåtanden har dock sjunkit sedan 2018.

Nedan återges en tabell över kostnaden för läkarutlåtanden åren 2018-2021. Tabellen grundar sig på antalet inskannade blanketter med begäran om ersättning för utfärdade läkarutlåtanden. Blanketten togs fram hösten 2017. För tid innan finns inga uppgifter om antalet utfärdade läkarutlåtanden som kan ersättas enligt de aktuella föreskrifterna.

Av tabellen kan man utläsa att antalet läkarutlåtanden gått ned under åren 2019-2021. Utifrån de i tabellen redovisade siffrorna beräknar vi att förslaget ger upphov till ökade kostnader för läkarutlåtanden i storleksordningen 174 000 – 338 000 kronor per år.

Kostnad för läkarutlåtande åren 2018-2021

	Antal läkarutlåtanden	Utfall 2 200 kr	Utfall 3 200	Skillnad
2021	174	382 800 kr	556 800 kr	174 000 kr
2020	267	587 400 kr	854 400 kr	267 000 kr
2019	277	609 400 kr	886 400 kr	277 000 kr
2018	338	743 600 kr	1 081 600 kr	338 000 kr

⁷ Enligt 2 § första stycket förordning (2014:570) om regeringens medgivande till beslut om vissa föreskrifter ska en förvaltningsmyndighet inhämta regeringens medgivande innan myndigheten beslutar föreskrifter som vid tillämpningen kan få sådana effekter på kostnader för staten, kommuner eller regioner som inte är oväsentliga.

7. Stämmer regleringen med eventuella EU-krav?

Försäkringskassan bedömer att regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

8. Tidpunkten för ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Det föreslås att ändringarna träder i kraft den 1 september 2022.

Det föreslås att den nya lydelsen hos 1 § tillämpas när läkarbesöket har ägt rum, eller läkaren på annat sätt har konsulterats, den 1 september 2022 eller senare. Läkarutlåtanden som utfärdas på grund av besök eller konsultation som har ägt rum före ikraftträdandet ersätts således enligt bestämmelsens äldre lydelse, dvs. med 2 200 kronor.

Information om det ändrade beloppet kommer att lämnas till Sveriges läkarförbund och till Sveriges kommuner och regioner.